

Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської облдержадміністрації
Обласна бібліотека для дітей ім. В.О. Лягіна

Культура читання у початковій школі

**Інформаційний список
для організаторів дитячого читання**

Випуск 1

**Миколаїв
2016**

Укладач Л. Г. Шевцова

Редактор О. К. Карпенко

Відповідальна за випуск Т. А. Жайворонок

Культура читання у початковій школі: інформ. список для організаторів дитячого читання. Вип. 1 / Миколаївська обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна ; уклад. Л. Г. Шевцова. – Миколаїв, 2016. – 9 с.

Культура читання – це частина загальної культури людини. Культура читання сучасного учня – це, насамперед, його ставлення до книги, його читацькі інтереси, це комплекс навиків роботи з книгою та періодичними виданнями. Тому пропаганда читання, виховання інформаційно-бібліографічної та читацької компетентності, формування вміння користуватися бібліотекою, її послугами, книгою, довідковим апаратом, розвиток пізнавальних інтересів – пріоритетні напрямки спільної діяльності педагогів, бібліотеки, батьків.

Обласна бібліотека для дітей ім. В. О. Лягіна пропонує інформаційний список літератури «Культура читання у початковій школі», який знайомить зі статтями з періодичних видань за січень – червень 2016 року, які надійшли до нашої бібліотеки.

Матеріал розміщений у таких розділах:

1. Популяризація дитячого читання
2. Методика викладання читання у початковій школі
3. Літературні ігри та свята

У межах кожного розділу публікації подано в алфавіті авторів або назв.

Список призначений для вчителів початкових класів та груп продовженого дня в загальноосвітніх школах.

Періодичність виходу – один раз на півріччя.

1. Популяризація дитячого читання

Андрусяк, І. Література повинна формувати у дитини критичне мислення (скорочено) : [інтерв'ю з письменником, головним редактором видавництва "Фонтан казок" І. Андрусяком] / І. Андрусяк // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр: бібліотечна робота. - 2016. - N 4. - С. 14-17.

Іван Андрусяк - один із "класиків" сучасної української літератури для дітей. На його віршах і "бешкетних" повістях підростають дошкільнята і школярі. Про завдання дитячої прози й поезії, ролі дітей у написанні книжок, повчальну роль дитячої літератури в розмові з письменником.

Баран, У. Читати дітям : [інтерв'ю з президентом Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва] / У. Баран // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр: бібліотечна робота. - 2016. - N 4. - С. 18-20.

Як правильно читати дітям і що саме читати - вдома і в школі, чому особливо сьогодні читання - дуже важлива річ. як читають українські підлітки і не тільки про це розповідає ініціаторка та координатор проекту "Вся Україна Читає Дітям" Уляна Баран.

Горобець, Х. Вітчизняну літературу популяризуватимуть через соцмережі / Х. Горобець // Голос України. - 2016. - N 25(11 лют.). - С. 20.

У Львові стартував новий проект про українську літературу. «Читанка» – авторська ідея народного артиста України, відомого актора та декламатора, кандидата на здобуття Шевченківської премії 2016 року Святослава Максимчука. Актор має на меті по-сучасному розповісти молоді, що українська література надзвичайно багатогранна і цікава. У «Читанці» будуть задіяні професійні виконавці: декламатори, співаки, журналісти, молоді актори, автори, – які читатимуть українські тексти. Серію знятих відеороликів розповсюджуватимуть через соціальні мережі «Facebook» та «YouTube».

Козловець, Ю. Дитина вже зростає як читач, а ми за ним не встигаємо : (скорочено) / Ю. Козловець // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр: бібліотечна робота. - 2016. - N 3. - С. 33-35.

Інтерв'ю з кураторкою дитячої програми Міжнародного літературно-мистецького фестивалю «Книжковий Арсенал», книгознавицею Юлією Козловець. Фахівець відповіла на гострі питання щодо браку певних напрямків у дитячій літературі, неохопленості тем, методів популяризації.

Круль, Л. Сучасна українська періодика для дітей: стан, тенденції, перспективи / Л. Круль // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр: бібліотечна робота. - 2016. - N 1. - С. 18-24.

У статті проаналізовано змістове наповнення сучасних українських дитячих журналів "Барвінок", "Малятко", "Пізнайко", "Однокласник", "Дзвіночок" та інших.

Подкопна, Є. Партнерство задля читання дітей : інформаційне повідомлення / Є. Подкопна // Шкільний бібліотечно-інформаційний

центр: бібліотечна робота. - 2016. - № 6. - С. 22-27.

У квітні 2016 року в Національній бібліотеці України для дітей відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Читання у соціокультурному просторі дитинства: діапазон можливостей і партнерства». Виступаючі наголошували на важливості виховання нового покоління українців на основі книги і читання. До уваги читачів – звіт-повідомлення про змістову частину виголошених докладів та про підсумки обговорення актуальних питань дитячого читання у ході круглих столів.

Прокопчук, О. Знайомтесь: VараBooka. Простір української дитячої книги / О. Прокопчук // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр: бібліотечна робота. - 2016. - № 2. - С. 14-16.

Знайомство з проектом підтримки дитячого читання «VараBooka. Простір української дитячої книги» – першим українським універсальним інформаційним ресурсом про видання для дітей та юнацтва.

Прокопчук, О. Знайомтесь: Центр дослідження літератури для дітей та юнацтва / О. Прокопчук // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр: бібліотечна робота. - 2016. - № 3. - С. 36-38.

Презентація Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Мета створення та форми роботи Центру, команда Центру. «Вся Україна читає дітям» – основний соціокультурний проект Центру.

Савченко, О. Щоб книга увійшла у життя дитини: вітчизняний і зарубіжний досвід / О. Савченко // Початкова школа. - 2016. - № 5. - С. 22-26.

Автор статті пропонує розглянути, звертаючись до вітчизняного і зарубіжного досвіду, що сприяє і що гальмує бажання дітей читати самостійно.

Ткачук, Г. Роль і місце дитячої книжки у розвитку творчої особистості дитини-читача / Г. Ткачук // Початкова школа. - 2016. - № 5. - С. 27-30.

Мета статті: розкрити роль і місце дитячої книжки у формуванні творчої особистості дитини-читача; висвітлити особливості теорії та методики роботи з дитячою книжкою; вміння створювати розвивальне читацьке середовище, формувати читацьку самостійність.

2. Методика викладання читання у початковій школі

Антонюк, Л. В. Добрий чи злий? (за оповіданням Анатолія Григорука "Волелюбний вітер") / Л. В. Антонюк // Все для вчителя. - 2016. - № 4. - С. 49-50.

Мета уроку: формувати навички виразного читання, словниковий запас; навчати використовувати в діалогічному мовленні засоби виразності; розвивати пізнавальну активність; критичне мислення, мовлення учнів, увагу, пам'ять, виховувати доброзичливість, бажання завжди робити добрі вчинки.

Білоножко, Ю. Орієнтовні тематичні тестові контрольні роботи з літературного читання у 2 класі / Ю. Білоножко // Початкова школа. - 2016. - № 4. - С. 21-25.

Богданчук, Г. П. Книга – мій найкращий друг : проект / Г. П. Богданчук // Шкільний бібліотекар. - 2016. - № 6. - С. 14-15.

Мета проекту: навчити працювати з книгою як носієм знань; розширити знання дітей про книги, історію виникнення, види, будову, процес створення; ознайомити із сучасною дитячою книгою; формувати вміння самостійно добирати книги на певну тематику з опорою на такі показники: ілюстрація, заголовок, прізвище автора; знаходити потрібний твір за змістом.

Голяченко, Т. В. Образи української природи в поезії Тараса Шевченка / Т. В. Голяченко // Все для вчителя. - 2016. - № 4. - С. 55-56.

Мета уроку: продовжувати ознайомлення учнів з поезією Т. Г. Шевченка, розвивати красу поетичних образів, домогтися замилювання учнями поетичним малюнком природи. Удосконалювати читацькі уміння – точність, виразність теми; збагачувати словниковий запас, розвивати зв'язне мовлення учнів, виховувати любов до поезії великого Кобзаря.

Ісаєва, О. Формування читача-інтерпретатора у сучасній українській школі / О. Ісаєва // Дивослово. - 2016. - № 2. - С. 25-27.

Автор статті розглядає питання, які хвилюють усіх небайдужих і творчих учителів-словесників: як зробити уроки літератури ефективними й актуальними, як переконати школярів у потрібності й важливості цих уроків, як мотивувати учнів до читання художніх творів.

Ісаєва, О. Читацькоцентрична парадигма вивчення літератури в школі / О. Ісаєва // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр: бібліотечна робота. - 2016. - № 5. - С. 20-25

Автор статті вважає, що головною метою вивчення літератури в школі має стати формування компетентного, естетично розвинутого та творчого читача-інтерпретатора, здатного насолоджуватися художнім текстом, спілкуватися з витвором мистецтва мовою мистецтва, спроможного декодувати літературний текст, а значить перекладати прочитане на мову власних понять та вражень. Саме читацькоцентрична парадигма має стати пріоритетною під час вивчення літератури в школі.

Кирилюк Т. К. Усна народна творчість ("Позакласне читання" + "Музичне мистецтво", 4-й клас) / Т. К. Кирилюк // Мистецтво в школі. - 2016. - № 3. - С. 16-19.

Мета уроку: розширити знання учнів про усну творчість рідного народу; поглибити уявлення про влучність, точність, красу рідного слова; закріпити знання дітей про жанри українських народних пісень; розвивати вміння аналізувати зміст прочитаного, порівнювати, висловлювати свої думки; прищеплювати інтерес до вивчення рідної мови; виховувати кращі людські риси; прищеплювати любов до музичного мистецтва.

Ковальова, В. Інтегрований урок літературного читання та природознавства у 3 класі : [літературне читання: Олександр Копиленко «Розбишака Чив»] / В. Ковальова // Початкова школа. - 2016. - № 5. - С. 7-10.

Мета уроку: розширити знання учнів про літературний жанр – оповідання; розкрити красу і своєрідність творчості українського письменника Олександра Копиленка; вдосконалювати навички свідомого виразного читання прозових творів; літературне читання «Розбишака Чив» Олександра Копиленка; здійснювати взаємозв'язок предметів природознавства і літературного читання; виховувати у дітей турботливе ставлення до птахів.

Коротецька, Г. В. Узагальнення і систематизація знань з розділу "Усна народна творчість" : літературне читання / Г. В. Коротецька // Дитина з особливими потребами. - 2016. - № 4. - С. 19-22.

Мета уроку: узагальнити і систематизувати знання учнів з розділу «Усна народна творчість», розширити знання учнів про різноманітність жанрів усної народної творчості, розвивати мовленнєву компетентність, логічне мислення, пам'ять, увагу; виховувати любов до рідного краю, до культури українського народу, його художнього слова та інтерес до усної народної творчості.

Кравець, Н. Внесок І. Г. Єременка в удосконалення методики літературного читання для розумово відсталих учнів / Н. Кравець // Особлива дитина: навчання і виховання. - 2016. - № 1. - С. 80-87.

У статті проаналізовано роботи І. Г. Єременка, доведено науково-практичну доцільність використання викладених думок, положень і концепції науковця як для наукових працівників, так і для практиків з метою оптимізації навчання, виховання і корекції розумово відсталих дітей.

Лісович, О. Пора воскресіння : виховний захід, присвячений Богдану Лепкому / О. Лісович // Початкова школа. - 2016. - № 1. - С. 14-16.

Мета виховного заходу: ознайомити учнів з життям і творчим шляхом українського письменника Богдана Лепкого, його поезією та чудовими казками для дітей; виховувати любов і шану до творчості митців, які творили українську культуру.

Меленкіна-Щур, С. В. Не роби іншому того, чого сам не любиш : (за казкою І. Франка "Лисичка і Журавель") / С. В. Меленкіна-Щур // Все для вчителя. - 2016. - № 5. - С. 42-44.

Мета уроку: навчити учнів виділяти в тексті дійових осіб, давати їм елементарну характеристику; розвивати пам'ять, мислення, увагу та мовлення; виховувати чуйність, доброзичливість, гостинність та порядність.

Мястківська, С. Інтегрований урок (читання і природознавство) : 2 клас / С. Мястківська // Початкова школа. - 2016. - № 2. - С. 13-16.

Мета уроку: ознайомити учнів з життям і творчістю Леоніда Глібова, його віршами-загадками; удосконалювати читацькі уміння; на основі творів художньої літератури розширити уявлення учнів про навколишній світ; виховувати естетичні почуття, бережливе ставлення до рідної природи.

Свистун, І. Шевченко - великий поет та художник : інтегрований день у 1 класі / І. Свистун // Початкова школа. - 2016. - № 3. - С. 16-20.

Автор статті пропонує розробки уроків навчання грамоти (читання та письма), образотворчого та музичного мистецтва під час проведення інтегрованого дня у 1 класі з використанням художніх та поетичних творів Т. Г. Шевченка.

Тетеріна, О. Урок позакласного читання в проектній діяльності

молодших школярів : до літературних ювілеїв Дональда Біссета та Джозефа Редьярда Кіплінга / О. Тетеріна // Початкова школа. - 2016. - № 2. - С. 19-20.

Враховуючи те, що сучасний світ спілкується «мовою проєктів», а людина реалізує себе в житті саме через цей «атрибут часу», автор статті вирішила використати в організації навчальної читацької діяльності молодших школярів саме цей підхід. Запропоновано проєктна тематика по класах.

Ткачук, Г. Вчитаймося в Лесине слово іскристе : урок-подорож життєвими і творчими шляхами Лесі Українки, 4 клас / Г. Ткачук // Початкова школа. - 2016. - № 2. - С. 12-13.

Мета уроку: розширити знання учнів про життя і творчість Лесі Українки; формувати навички виразного читання творів поетеси, вміння відчувати емоційний зміст поезії, зв'язно висловлювати свої думки, збагачувати словниковий запас учнів; викликати захоплення великою силою волі поетеси.

Фасоля, А. Психологічна і фахова готовність учителя літератури до роботи в системі особистісно зорієнтованого навчання / А. Фасоля // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр: бібліотечна робота. - 2016. - № 3. - С. 21-26.

У статті розглянуто погляди вчених-методистів на роль словесника у становленні учня-читача, окреслено сутність і шляхи забезпечення психологічної і фахової готовності вчителя до роботи в умовах особистісно зорієнтованого навчання.

Чістякова, В. Робота над словом : (урок з літературного читання для учнів 2 класу) / В. Чістякова // Початкова школа. - 2016. - № 6. - С. 9-12.

У статті запропоновано розробку уроку з літературного читання за темою «Рядок до рядочку шиемо вишиту сорочку (робота над словом)». Мета уроку: ознайомити учнів з прийомами віршування; формувати вміння будувати власні висловлювання на відомих фактах і спостереженнях; учити добирати рими, складати вірші; виховувати любов до української мови і бажання розмовляти нею.

Швень, Л. В гостях у зарубіжної літератури : позакласний захід у 4-му класі / Л. Швень // Зарубіжна література. - 2016. - № 5. - С. 50-56.

Мета заходу: ознайомити випускників початкової школи з творами, які вони вивчатимуть у 5-му класі; зацікавити учнів зарубіжною літературою; викликати цікавість до творів; виховувати стійку потребу читати; виховувати любов до книжки, художнього слова, різних видів мистецтва.

Швень, Л. Як заохотити дітей до читання : від методики до практики / Л. Швень // Зарубіжна література. - 2016. - № 2. - С. 5-12.

Як зацікавити учнів читанням? Як прищепити їм бажання постійно спілкуватися з книгою? Ці та багато подібних запитань ставлять вчителі-словесники, діляться багатьма цікавими формами роботи. Автор статті ділиться своїм досвідом роботи щодо проведення конкурсу дитячої творчості, рекомендує пам'ятку для батьків, як заохотити дітей до читання.

Літературні ігри та свята

Калашнікова, О. М. Світ української казки : (виховний захід для учнів 3-го класу) / О. М. Калашнікова, С. О. Шаповал // Мистецтво в школі. - 2016. - № 3. - С. 43-45.

Мета заходу: відкрити учням світ української казки; розвивати творче та образне мислення, зриву пам'ять,

уяву та увагу, спостережливість; удосконалювати техніку читання учнів, використовуючи різні види роботи з текстом; збагачувати активний словниковий запас; формувати вміння висловлювати власні думки; прослухавши уривки казок, намалювати цих героїв, використовуючи різні матеріали; прищеплювати любов до мистецтва, повагу та ціннісне ставлення до української народної творчості.

Козерацька, Н. Д. Казковий світ / Н. Д. Козерацька // Шкільний бібліотекар. - 2016. - № 4. - С. 12-13.

Мета заходу: прищеплювати любов до дитячої книги; розвивати навички читання, мовлення, вміння слухати; вчити давати характеристику казковим героям.

Козіна, В. В. «Посвята в читачі» (позакласний захід для учнів 1-х класів) / В. В. Козіна, І. Л. Злоцька // Шкільний бібліотекар. - 2016. - № 3. - С. 25-27.

Мета заходу: залучити першокласників до читання в шкільній бібліотеці; формувати читацькі навички; виховувати інтерес до книги.

Корхова, В. В. Свято казки : [урок-гра] / В. В. Корхова // Шкільний бібліотекар. - 2016. - № 6. - С. 34-37.

Мета заходу: виховувати в учнів інтерес до читання книг; розвивати мовлення учнів, уяву, акторські здібності. Подано конспект проведення уроку, гру «Намалюй обличчя «Колобка», вікторину «Чарівний кошук» та дитячу п'єсу «Бабусина пригода».

Малка, Н. П. «Хто багато читає, той багато знає» (інтелектуальна гра-змагання) / Н. П. Малка // Шкільний бібліотекар. - 2016. - № 2. - С. 32-34.

Мета заходу: сприяти розвитку мови, творчому мисленню учнів; розвивати логічне мислення, пам'ять, бажання вчитися, пізнавати світ, збагачувати знання; прищеплювати читацький інтерес до літератури; розвивати вміння працювати в колективі.

Меленкіна-Щур, С. В. Зробимо казку доброю : [захід] / С. В. Меленкіна-Щур // Все для вчителя. - 2016. - № 5. - С. 42-44.

Мета заходу: вчити дітей виразно читати вірші та репліки героїв; розвивати мовлення, уважність та мислення; виховувати чуйність, доброту, взаємодопомогу, почуття дружби.

Мовчан, О. І. Подорож у Книгограй : [захід] / О. І. Мовчан // Розкажіть онуку. - 2016. - №3. - С. 34.

Мета заходу: прищепити дітям любов до книги, виховувати в дітей потребу до читання, дбайливе ставлення до книги.

Наумовець, М. І. Посвята в читачі / М. І. Наумовець // Шкільний бібліотекар. - 2016. - № 1. - С. 40-45.

Ціль заходу: зацікавити другокласників чарівним світом книги, навчити працювати та спілкуватися з книгою; розвивати інтерес до читання; навчити усвідомлювати велике значення книги; виховувати бережливе ставлення до книги; засвоїти правила користування книгою; подарувати дітям радість від свята.

Сидоренко, Л. І. Літературна гра "Мандрівка казковими стежинами" / Л. І. Сидоренко // Все для вчителя. - 2016. - № 6. - С. 45-46.

Мета гри: пробуджувати бажання читати і знати якомога більше казок, розвивати кмітливість, допитливість, артистичні здібності.

Фіщенко-Савицька, Н. В. Вклонімося Великому Кобзарю : [захід] / О. І. Мовчан // Розкажіть онуку. - 2016. - №2. - С. 24-25.

Мета заходу: ознайомити учнів з безцінним скарбом Великого Кобзаря, з чудовими творами, написаними українською мовою, в яких струменить любов до Батьківщини та турбота про її майбутнє; відповісти на питання вікторини, які стосуються життя і творчості Тараса Шевченка.

Чередник, І. Г. Урочиста лінійка до дня книги / І. Г. Чередник // Шкільний бібліотекар. - 2016. - № 4. - С. 14-15.

Ціль заходу: розширити знання учнів про книги і їхнє призначення; розвивати вміння користуватися книгами, вдосконалювати навички читання; формувати читацькі інтереси, бажання читати.

Школа читайликів : [добірка] // Розкажіть онуку. - 2016. - №4. - С. 13-26.

Читати свідомо, правильно і швидко учням допоможуть літературні ігри, ігри на розвиток антиципації, вправи на постановку дихання, завдання на розвиток творчого мислення учнів.

Шовгеня В. І. Гра-конкурс "Найрозумніший" / В. І. Шовгеня // Все для вчителя. - 2016. - № 3. - С. 48-49.

Мета заходу: узагальнити матеріал про життєвий та творчий шлях геніального поета України Тараса Шевченка; розвивати пізнавальні здібності учнів, розширювати кругозір учнів; поглибити інтерес до вивчення української літератури, виховувати почуття патріотизму, національної свідомості, колективізму.